

SALUTACIÓ

El 2020, l'Institut d'Estudis Catalans publicà el volum VIII, el darrer, de la *Catalunya carolíngia*, el projecte de recerca iniciat cent anys abans, el 1920, per Ramon d'Abadal i de Vinyals. Com molts dels projectes de recerca que es duen a terme per part de membres de l'IEC i que s'estenen al llarg de molts anys, hom pot considerar aquest assoliment com el conegut vas del símil: hi ha qui el pot veure mig ple i qui el pot veure mig buit.

Efectivament, haver publicat vuit volums que apleguen tots els documents del corpus documental català anterior a l'any 1000, documents repartits per un extens nombre d'arxius catalans i europeus, i el seu aparat crític, és tota una fita per a la historiografia catalana. Però haver trigat tot un segle a tancar el projecte és potser excessiu, tot i saber que problemes econòmics, polítics i acadèmics de tota mena l'afectaren de manera gairebé contínua. Gaspar Feliu ens explica en aquest mateix volum («La Catalunya carolíngia») les vicissituds del projecte, que els darrers anys ha rebut una empenta molt important per part, sobretot, de Josep Maria Salrach i de Feliu mateix. I que potser acabarà tenint un novè volum, amb noves troballes i noves interpretacions que en matisen o en corregeixen de prèvies. Però el que ens interessa aquí és que el projecte es posà en marxa fa més d'un segle gràcies a la ferma voluntat d'un home excepcional, Ramon d'Abadal.

La publicació en el volum XXXI del *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics* de les comunicacions que es feren en l'Institut d'Estudis Catalans en ocasió de celebrar el cinquantenari de la mort de Ramon d'Abadal (febrer de 2020) semblava reduir el públic que podia gaudir de les quatre importants aportacions dels ponents (bàsicament, els socis de la Societat Catalana d'Estudis Històrics —SCEH—, que el publica). És per això que des de la Presidència de l'IEC es demanà de preparar un volum de la sèrie «Sessions en memòria» que comptés,

a més de les aportacions ja publicades, amb una introducció del president de la SCEH, Jaume Sobrequés, que va conèixer d'Abadal i en fou secretari científic durant els darrers anys de la seva vida, i amb una bibliografia tan completa com fos possible de l'historiador homenatjat.

Aquest és el volum que ara teniu a les mans. El paper de Ramon d'Abadal com a historiador ens l'expliquen Josep Maria Salrach («Ramon d'Abadal i els orígens històrics de Catalunya») i Jaume Sobrequés («Introducció. Ramon d'Abadal: pensar i escriure la història»). Són documents imprescindibles les «Notes per a una autobiografia de Ramon d'Abadal i de Vinyals», de Sobrequés mateix i Mercè Morales, i la «Bibliografia de Ramon d'Abadal i de Vinyals». I els precedents historiogràfics ens els detalla Marta Prevosti en «*Els precedents antics a la història de Catalunya* de Ramon d'Abadal, cinquanta anys després». Una sèrie de fotografies, en bona part inèdites, completen la publicació.

Vull agrair a la Societat Catalana d'Estudis Històrics, a la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans (i als autors i al president de la SCEH) la seva participació tant en la sessió en memòria de 2020 com en aquesta publicació. D'aquesta manera, l'Institut, la Secció i la societat filial han contribuït a donar a conèixer la persona i l'obra d'aquest personatge imprescindible de la història catalana, i alhora l'han homenatjat com es mereix.

Joandomènec Ros
President de l'Institut d'Estudis Catalans
Febrer de 2021